

20103 - DRET PRIVAT DE CATALUNYA

2009-2010

DRET DE SUCCESSIONS

TEMA 1 : LA SUCCESSION PER CAUSA DE MORT

1. Concepte de successió. Tipus de successió per causa de mort
2. Principis del dret successori català
3. Objecte de la successió: l'herència: composició. Successió sense hereu
4. El causant de la successió
5. El successor:
 - 5.1. Títols successoris: l'hereu i el llegatari
 - 5.2. Supòsits dubtosos de distinció entre hereu i legatari: L'hereu *ex re certa*, el llegat de part alíquota, l'hereu usufructuari

TEMA 2 : LES FASES EN L'ADQUISICIÓ DE L'HERÈNCIA

1. L'obertura de la successió: l'herència jacent. La possessió. El dret hereditari: Concepte i elements
2. Vocació hereditària:
 - 2.1. Capacitat i inhabilitat successòries
 - 2.2. Indignitat i rehabilitació de l'indigne
3. Delació hereditària:
 - 3.1. Classes de delació
 - 3.2. Efectes: el *ius delationis* i el *ius transmissionis*
 - 3.3. Pluralitat de delacions a favor de la mateixa persona sobre la mateixa herència
 - 3.4. Concurrència de delacions: el dret d'acrèixer

TEMA 3: EL TESTAMENT, EL CODICIL I LES MEMÒRIES TESTAMENTÀRIES

1. El testament:
 - 1.1. Concepte, caràcters
 - 1.2. La capacitat per a testar: edat i capacitat natural
 - 1.3. Contingut: disposicions testamentàries. Prohibicions de disposar
 - 1.4. Tipus de testaments: notarial obert i tancat, hològraf
 - 1.5. L'execució del testament: el marmessor. Nomanament, classes, facultats i responsabilitat
2. Els codicils: concepte, forma, contingut
3. Les memòries testamentàries: concepte, forma, contingut

TEMA 4: LA INTERPRETACIÓ I LA INEFICÀCIA DELS TESTAMENTS, CODICILS I MEMÒRIES TESTAMENTÀRIES

1. La interpretació:
 - 1.1. Objecte de la interpretació
 - 1.2. Principis i criteris interpretatius
2. La ineficàcia:
 - 2.1. La nul·litat:
 - 2.1.1. La nul·litat del testament i de les disposicions testamentàries: causes. Conversió i convalidació del testament nul
 - 2.1.2. La nul·litat del codicil i de les memòries testamentàries
 - 2.2. La revocació: concepte, classes i efectes. Revocació material del testament hològraf. Disposicions incompatibles
 - 2.3. La caducitat
 - 2.4. La ineficàcia per preterició errònia i la ineficàcia sobrevinguda per crisi matrimonial o de convivència

TEMA 5: LA INSTITUCIÓ D'HEREU

1. La institució d'hereu: caracterització, requisits: identificació i determinació
2. Regles especials en cas de pluralitat d'hereus
3. Modalitats de la institució. Conceptes generals:
 - 3.1. La condició suspensiva
 - 3.2. El termini: l'hereu vitalici
 - 3.3. El mode successori: concepte, classes, efectes
4. Disposicions fiduciàries:
 - 4.1. La designació d'hereu per fiduciari: supòsits, efectes
 - 4.2. L'herència i el llegat de confiança: concepte, contingut, efectes, ineficàcia

TEMA 6: LES SUBSTITUCIONS HEREDITÀRIES

1. La substitució hereditària en general: concepte i classes
2. Substitució vulgar:
 - 2.1. Concepte i supòsits
 - 2.2. La delació
 - 2.3. Efectes
3. La substitució pupil·lar i exemplar: concepte i règim jurídic
4. Els fideïcomissos:
 - 4.1. Disposicions generals: concepte, formes d'ordenació, límits i classes
 - 4.2. Interpretació dels fideïcomissos: regles, presumpció de condició
 - 4.3. Pendència del fideïcomís:

4.3.1. La figura de l'hereu fiduciari. Administració i disposició dels béns hereditaris. Responsabilitat de l'hereu fiduciari. La quarta trebel·liànica o quota lliure

4.3.2. Protecció del dret dels fideïcomissaris: règim jurídic

4.4. La delació del fideïcomís: adquisició i efectes de la delació. La impugnació dels actes dispositius. Responsabilitat dels hereus fideïcomissaris

5. El fideïcomís de residu i la substitució preventiva de residu: concepte i règim jurídic

TEMA 7: ELS LLEGATS

1. Concepte i característiques

2. Estructura:

2.1. Subjectes. Llegats a termini i sota condició. Mode successori

2.2. Objecte: drets i béns

3. Eficàcia dels llegats: real i obligacional

4. Règim jurídic del llegat:

4.1. Delació, repudiació i acceptació

4.2. Compliment, riscos, fruits

4.3. Accions i garanties del llegatari. La quarta falcídia o quarta hereditària mínima

5. Classes de llegats. Especial atenció al llegat de cosa aliena

6. Ineficàcia i reducció dels llegats

TEMA 8: ELS PACTES SUCCESSORIS I LES DONACIONS MORTIS CAUSA

1. Els pactes successoris:

1.1. Concepte, subjectes, contingut, forma, ineficàcia i resolució

1.2. Classes de pactes successoris: heretaments i pacte successori d'atribució particular

1.3. Pactes successoris i protocols familiars. La successió en l'empresa familiar

2. Donacions per causa de mort:

2.1 La mort. La revocabilitat. Classes de donacions per causa de mort

2.2 Adquisició dels béns donats

2.3 Remissió a determinades normes dels llegats

TEMA 9: LA SUCCESSION INTTESTADA

1. Concepte i funció de la successió intestada. L'obertura de la successió intestada

2. Els hereus abintestat:

2.1. El parentiu. El dret de representació

2.2. Els ordres successoris:

- 2.2.1. Dret dels fills i descendents
- 2.2.2. Successió del cònjuge vidu i del convivent en unió estable de parella
- 2.2.3. Dret dels progenitors i ascendents
- 2.3.4. Dret dels col·laterals
- 3. La successió intestada en cas d'adopció
- 4. La successió de la Generalitat de Catalunya
- 5. La successió intestada del causant impúber

TEMA 10 : LES ATRIBUCIONS SUCCESSÒRIES DETERMINADES PER LA LLEI

- 1. la legítima
 - 1.1. Concepte. Naturalesa jurídica. Delació
 - 1.2. Legítimaris. El desheretament i la preterició
 - 1.3. Quantia i còmput de la legítima: imputació i computació. La legítima individual
 - 1.4. El pagament de la legítima:
 - 1.4.1. L'atribució de la legítima pel causant
 - 1.4.2. Intangibilitat i suplement de la legítima
 - 1.4.3. Valoració dels béns
 - 1.4.4. Responsabilitat
 - 1.5. La inoficiositat legitimària
 - 1.6. Extinció de la legítima. Prescripció
- 2. La quarta vidual
 - 2.1. Concepte. Naturalesa jurídica. Requisits
 - 2.2. Càlcul. Pagament. Acció de reclamació. Garanties
 - 2.3. Extinció i pèrdua

TEMA 11: L'ADQUISICIÓ DE L'HERÈNCIA

- 1. Sistemes d'adquisició hereditària
- 2. Capacitat per acceptar i repudiar
- 3. La *interpellatio in iure*
- 4. L'acceptació:
 - 4.1. Concepte i requisits
 - 4.1. Formes. Acceptació tàcita
 - 4.2. Acceptació dels creditors. Acceptació forçosa
- 5. La repudiació
 - 5.1. Concepte i requisits
 - 5.2. Pèrdua de la facultat de repudiar
- 6. Efectes de l'acceptació:

6.1. Pura i simple: confusió de patrimonis, responsabilitat il·limitada, benefici de separació de patrimonis

6.2. A benefici d'inventari: separació de patrimonis, responsabilitat limitada, administració liquidatòria

TEMA 12: LA COMUNITAT HEREDITÀRIA. LA PARTICIÓ I LA COL·LACIÓ

1. La comunitat hereditària:

1.1. Configuració jurídica: durada

1.2. Règim jurídic: administració i disposició dels béns hereditaris

2. La partició:

2.1. Legitimació. Suspensió de la partició

2.2. Operacions particionals. Classes de particions. L'arbitratge successori (art. 10 LA)

2.3. Eficàcia de la partició. Rescisió per lesió

2.4. Impugnació de la partició. Responsabilitat dels cohereus

3. La col·lació

3.1. Concepte

3.2. Béns col·lacionables i la seva valoració

3.3. Persones beneficiàries

TEMA 13. LA PROTECCIÓ DEL DRET HEREDITARI

1. L'acció de petició d'herència:

1.1. Legitimats

1.2. Objecte de l'acció

1.3. Acció de petició d'herència i usucapió

2. L'hereu aparent:

2.1. Concepte

2.2. Règim jurídic: protecció dels adquirents de bona fe i a títol oneros

BIBLIOGRAFIA

1. Legislació:

- Llei del Llibre IV del Codi civil de Catalunya i legislació complementària
- Codi Civil espanyol

2. Manuals:

1. *Institucions del dret civil de Catalunya. Vol III. Dret de successions.* Lluís Puig Ferriol – Encarna Roca Trias, Ed. Tirant lo Blanch, 7ª edic., 2009.

2. *Derecho de sucesiones*, Martín Garrido Melero, Madrid, 2009.
3. *El nuevo derecho sucesorio catalán*, Javier Larrondo Lizarraga, Barcelona, Bosch, 2009.
4. *Derecho de Sucesiones vigente en Cataluña*. M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera - Maria Ysàs Solanes - Josep Llobet Aguado - Judith Solé Resina, Ed. Tirant Lo Blanch, 2ª edic, València, 2008.
5. *Curso de derecho civil, V. Derecho de sucesiones*, Manuel Albaladejo García, Ed. Edisofer, 9^a ed., 2008.
6. *Elementos de derecho civil, V, Sucesiones*, José Luis Lacruz Berdejo y otros, Ed. Dykinson, 2007.
7. *Manual de dret civil català*, Ferran Badosa Coll (dir.), Ed. Marcial Pons, 2003.

3. Comentaris:

- *Comentarios al Código de Sucesiones de Catalunya*. 2 vols., coord. Jou i Mirabent, J., Ed. Bosch. Barcelona, 1994.
- *Comentaris al Llibre IV del Codi Civil de Catalunya*, coord. Joan Egea/Josep Ferrer, ed. Atelier, Barcelona, 2009 (en premsa).